

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Τεύχος LXXVII, Δευτέρα 9 Νοεμβρίου 2009

Συντακτική Ομάδα:

Αλεξοπούλου Χριστίνα

Κούκη Αναστασία

Βλαστάρης Γιάννης

Κούρου Ιφιγένεια

Δρακάτου Ντίνα

Μαυρίδου Δέσποινα

Καλογρίδης Γιάννης

Παναγιωτίδου Ράνια

Καρακατσάνη Φωτεινή

Ταγκαλάκη Ειρήνη

Κόκαλη Χριστίνα

Συντονιστής:

Δρ. Κωνσταντίνος Φίλης

Περιεχόμενα

- *Ο David Miliband συναντά τον Sergei Lavrov: «Λιώνει ο πάγος» στις σχέσεις Λονδίνου-Μόσχας, παρά τις επιμέρους διαφωνίες*
- *Ουκρανία-Ρωσία: στα πρόθυρα νέας ενεργειακής κρίσης*
- *Το «όχι» των Ιρανών*
- *Ματιές στην επικαιρότητα*

Ο David Miliband συναντά τον Sergei Lavrov: «Λιώνει ο πάγος» στις σχέσεις Λονδίνου-Μόσχας, παρά τις επιμέρους διαφωνίες

Στη διπλωματική σκακιέρα τα δεδομένα σπάνια παραμένουν αμετάβλητα και ασφαλώς οι ρωσο-βρετανικές σχέσεις δεν θα μπορούσαν να αποτελέσουν εξαίρεση στον συγκεκριμένο κανόνα. Πράγματι, όπως φάνηκε από την επίσκεψη που πραγματοποίησε την περασμένη εβδομάδα ο Βρετανός υπουργός εξωτερικών, David Miliband, στη ρωσική πρωτεύουσα, οι δύο πλευρές έχουν αποφασίσει πως έχει έρθει πλέον η ώρα να παραμερίσουν τις διαφωνίες που τα προηγούμενα χρόνια είχαν οδηγήσει τις διμερείς σχέσεις στο ναδίρ και να δώσουν έμφαση σε όσα τους ενώνουν.

Ο Miliband έφθασε στη Μόσχα την 1^η Νοεμβρίου για να πραγματοποιήσει διήμερη επίσημη επίσκεψη, την πρώτη επίσκεψη Βρετανού ΥΠΕΞ στη ρωσική πρωτεύουσα από το 2004, και να συναντηθεί με τον ομόλογό του, Sergei Lavrov. Η επίσκεψη αυτή αποτελεί χωρίς αμφιβολία μια κίνηση που σηματοδοτεί την προσπάθεια των δύο πλευρών να υπερβούν τις διαφωνίες τους πάνω σε συγκεκριμένα ζητήματα και, σύμφωνα με τη διατύπωση του Βρετανού ΥΠΕΞ, να προσδώσουν «βάθος και δυναμισμό» στις σχέσεις τους. Το σίγουρο είναι πως οι σχέσεις αυτές χρειάζονταν σίγουρα «αναθέρμανση», καθώς τα πέντε τελευταία χρόνια ζητήματα, όπως ο πόλεμος στον Καύκασο, οι δραστηριότητες του Βρετανικού Συμβουλίου εντός της ρωσικής επικράτειας, καθώς και η περιβόητη υπόθεση της δολοφονίας του πρώην Ρώσου πράκτορα και κατόπιν επικριτή του προέδρου Putin, Alexander Litvinenko, στο Λονδίνο, συντηρούσαν «ψυχροπολεμικό» κλίμα.

Ωστόσο, οι εξελίξεις στο διεθνές περιβάλλον έχουν οδηγήσει σε συγκλίσεις των θέσεων Μόσχας και Λονδίνου. Πράγματι, στο επίκεντρο των συνομιλιών ανάμεσα στους επικεφαλής της ρωσικής και της βρετανικής διπλωματίας βρέθηκε ένα ευρύ φάσμα διεθνών θεμάτων στα οποία διαπιστώθηκε εγγύτητα απόψεων, όπως φάνηκε από τα κοινά ανακοινωθέντα που εξεδόθησαν μετά το πέρας των επαφών.

Καταρχήν, αναφορικά με το ζήτημα του πυρηνικού αφοπλισμού, οι δύο πλευρές επιβεβαίωσαν για ακόμη μία φορά την πρόθεση τους να συμβάλλουν στη δημιουργία των συνθηκών για ολοκληρωτική απαλλαγή της ανθρωπότητας από τον «βραχνά» των πυρηνικών όπλων. Ωστόσο, ο Ρώσος ΥΠΕΞ έσπευσε να υπογραμμίσει την πολυπλοκότητα του εν λόγω ζητήματος, δηλώνοντας πως η χώρα του δε σχεδιάζει να απομακρύνει σύντομα τα όπλα αυτά από το οπλοστάσιό της, καθώς η οριστική διευθέτηση του ζητήματος απαιτεί τη σύναψη μιας διεθνούς συμφωνίας που θα συμπεριλαμβάνει όχι μόνο τις «επίσημες», αλλά και τις «ανεπίσημες» πυρηνικές δυνάμεις και θα περιορίζει αποτελεσματικά τη διασπορά της σχετικής τεχνογνωσίας.

Επίσης, κοινά ανακοινωθέντα εξεδόθησαν και για τις περιπτώσεις μερικών από τις πλέον σημαντικές συγκρούσεις που μαίνονται σε διεθνές επίπεδο και συγκαταλέγονται στις στρατηγικές προτεραιότητες της Δύσης. Αναφορικά, με την αναμέτρηση στο Αφγανιστάν οι δύο πλευρές υπογράμμισαν πως «η διεθνής κοινότητα θα πρέπει να συνεχίσει να προσφέρει (στη χώρα αυτή) συνεχή και

συντονισμένη υποστήριξη», ενώ εξέφρασαν τη δέσμευσή τους για μια «δίκαιη και σταθερή λύση της αραβο-ισραηλινής διαμάχης». Τέλος, αναφορικά με το ζήτημα των πυρηνικών του Ιράν, οι δύο πλευρές επεσήμαναν την ανάγκη για επικέντρωση στα τρία σημεία στα οποία κατέληξαν οι σχετικές συνομιλίες στη Γενεύη την 1^η Οκτωβρίου, δηλαδή στην εφαρμογή ενός σχεδίου ελεγχόμενης προμήθειας της Τεχεράνης με πυρηνικό καύσιμο, την αποστολή επιθεωρητών στις εγκαταστάσεις που βρίσκονται κοντά στην ιρανική πόλη Qom και, τέλος, την καθιέρωση τακτικών συνεδριάσεων για την ομάδα «Iran Six».

Από την άλλη πλευρά, βέβαια, οι δύο πλευρές πέρα από τις κοινές τους θέσεις δεν παρέλειψαν να επισημάνουν και τα σημεία στα οποία οι διαφορές παραμένουν. Συγκεκριμένα, οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η μία πλευρά αρνείται στην άλλη την έκδοση υπόπτων για διάφορες υποθέσεις βρίσκονται στο επίκεντρο. Το Λονδίνο εξακολουθεί να ζητά την έκδοση του Andrei Lugovoi, υπόπτου για την υπόθεση της δολοφονίας Litvinenko, κάτι που η Μόσχα θεωρεί ασύμβατο με το ρωσικό δίκαιο, ενώ και σε αυτή την περίπτωση, ο Λαντρον δήλωσε πως μια τέτοια προοπτική είναι «εντελώς απίθανη». Επιπλέον, και η βρετανική πλευρά, επικαλούμενη ανεπαρκείς αποδείξεις, εξακολουθεί να αρνείται την έκδοση στη Ρωσία των «ολιγαρχών» Boris Berezovsky και Akhmed Zakayev.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ

Η επίσκεψη Miliband στη ρωσική πρωτεύουσα αποτελεί αναμφίβολα μια σημαντική καμπή στις σχέσεις των δύο χωρών. Ωστόσο, μένει να αποδειχτεί το κατά πόσον αυτή η εξέλιξη θα αποτελέσει το πρώτο βήμα σε μια αποφασιστική, αμοιβαία προσπάθεια προκειμένου να περιοριστεί το κλίμα δυσπιστίας που τα τελευταία χρόνια έχει εδραιωθεί ανάμεσα στο Λονδίνο και τη Μόσχα. Σε κάθε περίπτωση, βέβαια, η Βρετανία δείχνει να αντιλαμβάνεται πλέον πως μόνο με την ενσωμάτωση της Ρωσίας στη διαχείριση των μεγάλων διεθνών προκλήσεων, μέσω διαδικασιών διαβούλευσης ή/και διαπραγμάτευσης, μπορεί να επέλθει ένας σταθερός και αμοιβαία επωφελής συμβιβασμός της τελευταίας με τη Δύση. Για το λόγο αυτό, το τελευταίο διάστημα, οι δυτικές δυνάμεις, και εν προκειμένω η Βρετανία, δίνουν έμφαση στα ζητήματα που τις ενώνουν με τη Μόσχα, χωρίς αυτό όμως να σημαίνει πως έτσι εξαφανίζονται «ως δια μαγείας» εκείνα που τις χωρίζουν. Εν κατακλείδι, αυτή καθ' αυτή η επίσκεψη του Βρετανού ΥΠΕΞ στη Μόσχα, μετά από πέντε χρόνια σχεδόν «ψυχροπολεμικού» κλίματος στις διμερείς σχέσεις, αποτελεί ενθαρρυντικό γεγονός. Όσο η ανάγκη για εξυπηρέτηση των στόχων τους γίνεται ολοένα και πιο πειστική –και μάλιστα εντός των πλαισίων ενός ολοένα και πιο ανταγωνιστικού διεθνούς περιβάλλοντος– τόσο η Ρωσία, όσο και η Βρετανία θα συνεχίσουν να αναζητούν, καθεμία για τους δικούς της λόγους, τον κοινό παρονομαστή στις μεταξύ τους σχέσεις.

Ουκρανία-Ρωσία: στα πρόθυρα νέας ενεργειακής κρίσης

Μονάχα παρελθόν δεν αποτελεί η περυσινή ενεργειακή διαμάχη μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας σχετικά με το φυσικό αέριο. Η πιθανότητα μιας νέας κρίσης συνιστά μείζων θέμα συζήτησης τόσο στα γραφεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και στα ευρωπαϊκά νοικοκυριά ενόψει του χειμώνα. Τροφή δίνει η πιθανότητα μη πληρωμής του φυσικού αερίου από μέρους του Κιέβου στη Μόσχα.

Μέχρι και την προηγούμενη εβδομάδα, οι ανησυχίες για μια επικείμενη ενεργειακή κρίση μεταξύ Μόσχας και Κιέβου ήταν κάτι περισσότερο από έκδηλες. Ο Ρώσος πρωθυπουργός, Vladimir Putin, δήλωνε πως για ακόμα μια φορά η Ουκρανία αδυνατεί να πληρώσει στη χώρα του το φυσικό αέριο που προμηθεύεται, προβαίνοντας ανοιχτά σε κατηγορίες εναντίον του Ουκρανού Προέδρου, Viktor Yushchenko. Παράλληλα, η Ρωσία ασκούσε πίεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση για παροχή οικονομικής βοήθειας στην Ουκρανία. Συγκεκριμένα, τη περασμένη εβδομάδα, ο Ρώσος πρωθυπουργός δήλωνε ότι «η Ε.Ε ακόμα δεν έχει παράσχει στην Ουκρανία το χρηματικό ποσό που υποσχέθηκε για το συγκεκριμένο σκοπό», ενώ δεν δίστασε να προσθέσει και το ακόλουθο καυστικό σχόλιο: «δώσαμε ήδη στην Ουκρανία 2,5 δις δολάρια για τη διέλευση του φυσικού αερίου, ας δώσουν και οι Ευρωπαίοι κανένα δισεκατομμύριο. Γιατί είναι τόσο τσιγκούνηδες; Έχουν λεφτά, ας βάλουν και αυτοί το χέρι στην τσέπη!»

Την ίδια στιγμή, η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχοντας νωπές τις μνήμες των δύο προγενέστερων ενεργειακών κρίσεων, προσπαθεί να παραμείνει ουδέτερη. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Jose Manuel Barroso, τόνισε ότι «οι δύο χώρες πρέπει να διευθετήσουν το ζήτημα χωρίς την παρέμβαση της Ε.Ε». Παράλληλα, η Pia Ahrenkilde Hansen, εκπρόσωπος τύπου της Επιτροπής, ζήτησε στις 6 Νοεμβρίου την επιβεβαίωση της ουκρανικής πληρωμής, τονίζοντας ότι το Κίεβο δεν κατέφυγε στην Ε.Ε για οικονομική βοήθεια. Αξίζει να υπενθυμίσουμε ότι η Ε.Ε επηρεάζεται σε αρκετά μεγάλο ποσοστό από τυχόν κρίσεις στις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών, καθότι εισάγει το 20% του φυσικού αερίου από τη Ρωσία μέσω αγωγών που διασχίζουν την Ουκρανία.

Διαφορετική ερμηνεία λαμβάνει η ενεργειακή κρίση, η οποία καλά κρατεί από το 2005, αν κανείς λάβει υπόψη τις προσεχείς ουκρανικές εκλογές. Σύμφωνα με συνέντευξη του Ρώσου προέδρου, Dmitry Medvedev, στο γερμανικό περιοδικό Der Spiegel, τα προβλήματα αποπληρωμών του ρωσικού φυσικού αερίου συνδέονται με τις προεδρικές εκλογές της 19^{ης} Ιανουαρίου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της εσωτερικής πολιτικής διαμάχης ενόψει της πολιτικής αναμέτρησης αποτελεί ο ισχυρισμός της Ουκρανής πρωθυπουργού σε τηλεφωνική συνομιλία που είχε με τον Ρώσο ομόλογο της, ότι ο Πρόεδρος Yushchenko παίρνει το ρίσκο μιας νέας κρίσης, παρεμποδίζοντας τη συνεργασία ανάμεσα στη κεντρική τράπεζα και τη κυβέρνηση, ώστε να πληρωθεί τελικώς το χρέος στην Gazprom.

Παρ' όλα αυτά, η όξυνση της κρίσης φαίνεται να αποφεύγεται. Σύμφωνα με δηλώσεις της Ουκρανής πρωθυπουργού, Yulia Tymoshenko, η κρατική Naftogaz πλήρωσε τη ρωσική Gazprom για τα αποθέματα φυσικού αερίου του μήνα Οκτώβρη. Αναλυτικότερα, την Παρασκευή 6 Νοεμβρίου, ο πάλαι ποτέ πολιτικο-οικονομικός συνétairos της Ρωσίας κατέβαλε το ποσό των \$500 εκατομμυρίων (336 εκατ. ευρώ), γεγονός που η Gazprom δεν έχει μέχρι στιγμής επιβεβαιώσει.

Εκτίμηση

Ο εμπλουτισμός των ρωσο-ουκρανικών σχέσεων με πολιτικά στοιχεία αποτελεί κοινή διαπίστωση. Με τη σειρά του αυτός ο παράγοντας δημιουργεί ένα καινούργιο τετελεσμένο. Αυτό δεν είναι άλλο από τη μετεξέλιξη των παραπάνω σχέσεων σε ένα πρωτίστως πολιτικό και δευτερευόντως οικονομικό θέμα. Όσο πλησιάζουμε προς τις ουκρανικές εκλογές της 19^{ης} Ιανουαρίου οδηγούμαστε με γοργά βήματα στο συμπέρασμα ότι οι δύο πλευρές έχουν ως άωτερο σκοπό την πόλωση του κλίματος, σταθμίζοντας και προάγοντας ταυτοχρόνως τα προσωπικά τους οφέλη. Στο ίδιο μήκος κύματος, οι πρωτικοί δείκτες της ουκρανικής οικονομίας έρχονται ως ένας επιπλέον επιβαρυντικός παράγοντας που σπρώχνει την ήδη τεταμένη κατάσταση στα άκρα. Το Κίεβο, όντας σε δυσμενή θέση, συζητά για ακόμα ένα δάνειο από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), στα πλαίσια ενός σχεδίου σωτηρίας. Σαν να μην έφθαναν όλα τα παραπάνω, ο «Γολγοθάς» της Ουκρανίας δείχνει να μην έχει τελειωμό. Η Ουκρανία αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, παρ'όλο που οι τιμές του φυσικού αερίου δεν συγκρίνονται με τις τιμές της ΕΕ. Την ίδια στιγμή ο αύζων αριθμός κρουσμάτων της νέας γρίπης μοιάζει ως μια σταγόνα που τείνει να ξεχειλίσει ένα χείμαρρο άπλετων προβλημάτων. Η Ρωσία με τη σειρά της ενώ ήταν εκείνη που παλιότερα χορηγούσε απλόχερα δάνεια ή προσέφερε επιδοτούμενες τιμές στην «αδελφή» Ουκρανία, οδηγήθηκε σε μια στροφή 180 μοιρών, εξαιτίας της εν γένει πολιτικοποίησης του ζητήματος του φυσικού αερίου, που οδήγησε σε άμεση αντιπαράθεση των δύο χωρών. Η άτεγκτη στάση της ρωσικής πλευράς απέναντι στην Ουκρανία αποσκοπεί στο να δείξει με εύγλωττο τρόπο στην Ευρώπη ποιος είναι ο κύριος υπεύθυνος όχι μόνο της παρούσας διμερούς κατάστασης αλλά και των δύο κρίσεων που έχουν προηγηθεί. Άλλωστε, βάσει των κανόνων της ελεύθερης αγοράς εκείνος που δεν πληρώνει στην ώρα του δεν δικαιούται και το προϊόν. Πάντως, είναι γεγονός πως η πιθανότητα να μείνει η Ευρώπη έστω και μια ώρα χωρίς την παροχή φυσικού αερίου θα αποτελέσει παταγώδη αποτυχία τόσο της πολιτικής της Ρωσίας και της Ουκρανίας όσο και της ίδιας της ΕΕ. Ένα τέτοιο σενάριο, θα μας έφερνε ενώπιον μιας τραγικής ασυννεοησίας των τριών μερών, τα οποία θα παρουσιάζονταν ανίκανα να βρουν μια φόρμουλα για την αδιάλειπτη ροή του φυσικού αερίου. Αυτός είναι και ο κύριος λόγος που η Ρωσία αναζητά περισσότερο προβλέψιμους και ασφαλείς για ατ συμφέροντα της ενεργειακούς δρόμους, προωθώντας τους αγωγούς αερίου Nord και South Stream.

Το «όχι» των Ιρανών

Αρνητική ήταν η απάντηση της Τεχεράνης στην πρόταση της Διεθνούς Υπηρεσίας Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) , βάση της οποίας το Ιράν θα εξασφάλιζε πυρηνικό καύσιμο για τον αντιδραστήρα του. Σύμφωνα με δυτικούς διπλωμάτες το σχέδιο - που προτάθηκε υπό την αιγίδα της ΙΑΕΑ στις 21 Οκτώβρη στο πλαίσιο συνάντησης στη Βιέννη ανάμεσα στο Ιράν, τη Γαλλία, τη Ρωσία και τις ΗΠΑ και το οποίο έγινε δεκτό από όλες πλην του Ιράν- προέβλεπε την παράδοση από το Ιράν 1.200 κιλών εκ των αποθεμάτων ουρανίου με επίπεδο εμπλουτισμένο λιγότερο από 5% με σκοπό αυτό να εμπλουτιστεί κατά 19.75% στη Ρωσία προκειμένου, εν συνεχεία, να το μετατρέψει η Γαλλία σε «πυρήνες» καύσιμο για τον ερευνητικό αντιδραστήρα της Τεχεράνης. Η πρόταση της Διεθνούς Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας που παρουσιάστηκε στις συνομιλίες της Βιέννης ως στόχο είχε να συμβιβάσει τις διαφωνίες του Ιράν με τη Δύση, δίνοντας τη δυνατότητα στη χώρα να έχει εμπλουτισμένο ουράνιο σε επαρκή ποσότητα για ερευνητικούς σκοπούς αλλά όχι για την παραγωγή πυρηνικού όπλου.

Η άρνηση της Τεχεράνης, πάντως, αποτέλεσε για πολλούς «έκπληξη», αφού είχαν προηγηθεί οι θετικές δηλώσεις του Ahmadinejad, προ μίας εβδομάδας, πως το Ιράν είναι έτοιμο για συνεργασία καθώς και πληροφορίες πως η χώρα ενδέχεται να δεχτεί το διεθνές σχέδιο συμφωνίας, προτείνοντας μόνο δύο βασικές τροποποιήσεις: η μια ως προς τη σταδιακή -και όχι άπαξ- αποστολής του ελαφρώς εμπλουτισμένου ουρανίου στο εξωτερικό και η δεύτερη αναφορικά με την «ταυτόχρονη ανταλλαγή» καυσίμων. Εντούτοις, η απάντηση που ανακοινώθηκε στις 11 Νοεμβρίου από τον πρόεδρο της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της ιρανικής Βουλής, Alaeddin Borujerdi και μεταδόθηκε από το πρακτορείο ειδήσεων Isna ήταν καθαρά αρνητική. Πιο συγκεκριμένα ο Borujerdi δήλωσε πως είναι πλέον εκτός συζήτησης «η αποστολή μέρους των 1.200 κιλών ουρανίου σε άλλη χώρα για να λάβουμε καύσιμο, είτε αυτό θα γινόταν σταδιακά είτε άπαξ». Αξίζει να σημειωθεί πως μια μέρα πριν είχε δηλώσει στην κρατική τηλεόραση πως η ιρανική κυβέρνηση είχε τρεις προτάσεις, μία εκ των οποίων θα έπρεπε να επιλέξουν οι ξένες δυνάμεις μέσα από ένα νέο γύρο διαπραγματεύσεων: «να εμπλουτίσουμε ουράνιο κατά 20% και να παραχθεί το καύσιμο στο ίδιο το Ιράν, να το αγοράσουμε από το εξωτερικό ή να ανταλλάξουμε εμπλουτισμένο ουράνιο κατά 3,5% με εμπλουτισμένο καύσιμο κατά 20%». Ο πρόεδρος της χώρας, από την πλευρά του, σε συνέντευξή του σε τουρκικά τηλεοπτικά δίκτυα την περασμένη εβδομάδα δήλωσε ότι το Ιράν προτιμά να αγοράσει το καύσιμο που απαιτείται για τη λειτουργία του ερευνητικού αντιδραστήρα και είναι πρόθυμο να συνεχίσει τις διαπραγματεύσεις για το θέμα. Προσέθεσε, μάλιστα, πως το Ιράν ανακοίνωσε στην ΙΑΕΑ ότι θέλει να αγοράσει το καύσιμο και «η Διεθνής Υπηρεσία είπε ότι ορισμένες χώρες είναι έτοιμες να πουλήσουν καύσιμο. Συζητούμε μαζί τους την αγορά».

Οι πρώτες αντιδράσεις στην όχι και τόσο αναμενόμενη στάση του Ιράν ήρθαν ήδη από τη Ρωσία με τον Medvedev να δηλώνει πως παρ'όλο που οι διεθνείς κυρώσεις

δεν είναι η άμεση λύση, γιατί μπορούν να οδηγήσουν σε επικίνδυνη κατεύθυνση, δεν αποκλείονται, αν η Τεχεράνη «αποτύχει να συμμορφωθεί με τις δυτικές απαιτήσεις αναφορικά με το πυρηνικό της πρόγραμμα»

Εκτίμηση

Παρά την αρνητική στάση της ιρανικής κυβέρνησης στην πρόταση ανταλλαγής που έγινε από την ΙΑΕΑ, διαφαίνεται μια προσπάθεια διατήρησης χαμηλών τόνων και εξεύρεσης λύσεων, γεγονός που αποδεικνύεται από την προσπάθεια των Ιρανών να δώσουν περισσότερες εξηγήσεις στην ΙΑΕΑ και να πιέσουν για ένα νέο γύρο διαπραγματεύσεων. Η κυβέρνηση, παρ'όλο που παρουσιάζει μια φαινομενικά αδιάλλακτη στάση, βλέπει καθαρά ότι «παίζει» πλέον μόνη της. Στο εσωτερικό οι έντονες πιέσεις της αντιπολίτευσης, οι οποίες ωφελούν εμμέσως τη Δύση, καθώς και το πλέον οξύμωρο σχήμα της οικονομικής της «πολιτικής» αναγκάζουν την κυβέρνηση να αλλάξει τις προτεραιότητες της. Υπογραμμίζεται πως το Ιράν ενώ έχει πετρελαϊκές εξαγωγές ύψους 2,5 εκατ. βαρελιών ημερησίως -που αποτελούν το 90% των εσόδων του- εισάγει το 40% της βενζίνης που χρειάζεται. Στα παραπάνω προστίθεται η απουσία ανοχής, πλέον, από τη Ρωσία και την Κίνα, οι οποίες υπέθαλπαν σιωπηρά την αδιάλλακτη στάση του στο παρελθόν, γεγονός που καθιστά περίπου επιτακτική την πτώση των τόνων και επιβάλει διπλωματικό άνοιγμα, σε χώρες πέραν των προαναφερθέντων. Ένα άνοιγμα που ήδη έχει ξεκινήσει, δεδομένων μάλιστα και των αποτελεσμάτων της τελευταίας επίσκεψης του Erdogan στην Τεχεράνη, καθώς και των δηλώσεων του για «την άδικη αντιμετώπιση» του αναφορικά με το πυρηνικό πρόγραμμα, μπορεί να αποβεί χρήσιμο τουλάχιστον όσον αφορά στη εύρεση διαύλου επικοινωνίας μεταξύ της χώρας με τη Δύση. Εν ολίγοις, δημιουργούνται σταδιακά οι προϋποθέσεις ώστε το Ιράν να εγγυηθεί τη χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς, παρότι αρκετές χώρες αντιστέκονται σθεναρά σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Από την άλλη, αν η Τεχεράνη δικαιωθεί σε αυτόν τον αγώνα, ο κατάλογος των κρατών που θα επιζητούν τα ίδια δικαιώματα υπό το ίδιο πρίσμα θα είναι ατελείωτος, ενώ το Ισραήλ δύσκολα θα αποδεχθεί «αβίαστα» το νέο status quo..

Ματιές στην επικαιρότητα

Πολιτική

- **Διήμερη επίσημη επίσκεψη στην Κύπρο πραγματοποίησε στις 4 και 5 Νοεμβρίου ο υπουργός εξωτερικών της Ρωσίας, Sergei Lavrov, ύστερα από πρόσκληση του υπουργού εξωτερικών, Μάρκου Κυπριανού. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του, ο Ρώσος υπουργός συναντήθηκε με τον Πρόεδρο**

της Κυπριακής Δημοκρατίας, Δημήτρη Χριστόφια, αλλά και με τον Μάρκο Κυπριανού. Οι συναντήσεις έγιναν σε πολύ καλό κλίμα, ενώ το θέμα που κυριάρχησε ήταν το Κυπριακό. Ο Λαντον υποστήριξε την πάγια θέση της Ρωσίας για το θέμα αυτό, δηλώνοντας πως από την επίλυση του Κυπριακού πρέπει να δημιουργηθεί ένα κράτος. Υπογράμμισε πως Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι πρέπει να αφεθούν ελεύθεροι και να βρουν μια φόρμουλα διευθέτησης προς το συμφέρον και των δύο πλευρών. Ακόμα, η Κύπρος με τη Ρωσία υπέγραψαν Πρόγραμμα Συνεργασίας στους τομείς της Επιστήμης, της Εκπαίδευσης και του Πολιτισμού για την περίοδο 2009-2012.

- **Ο Hamid Karzai θα αναλάβει και επίσημα τα καθήκοντα του προέδρου για δεύτερη συνεχή θητεία στο Αφγανιστάν, μετά την παραίτηση του αντιπάλου του Abdullah Abdullah, όπως ανακοινώθηκε στις 2 Νοεμβρίου.** Αυτή όμως η de jure νίκη του ενός μπορεί να οδηγήσει στην ανάδειξη του άλλου σε de facto νικητή. Μια ημέρα μετά την παραίτηση του Abdullah, η Ανεξάρτητη Εκλογική Επιτροπή της χώρας ανακήρυξε τον νυν πρόεδρο Hamid Karzai νικητή και των φετινών εκλογών. Το σκάνδαλο όμως της νοθείας των ψήφων, που οδήγησε και τον Abdullah σε παραίτηση, ρίχνει τη βαριά σκιά του στην εικόνα της δημοκρατίας στο Αφγανιστάν. Αν και ο Karzai θα πρέπει να επωμισθεί το βάρος της αποκατάστασης της εμπιστοσύνης των ψηφοφόρων στο πρόσωπο της κυβέρνησης, εξαιρετικά σημαντικό ρόλο αναμένεται να παίξει και ο Abdullah. Ενώ οι δυτικοί σύμμαχοί του πιέζουν τον Karzai για διαφάνεια και οι ψηφοφόροι του του υπενθυμίζουν τις προεκλογικές του υποσχέσεις, ο Abdullah έχει απείρως μεγαλύτερη ελευθερία κινήσεων. Είναι γεγονός πως, στο ξεκίνημα της προεκλογικής εκστρατείας, ο Abdullah δεν είχε πολλές ελπίδες για την νίκη, γιατί δεν είχε καταφέρει να αντιπαρατάξει στον Karzai μια ενωμένη αντιπολίτευση. Η θέση του, όμως, βελτιώθηκε σημαντικά μετά την αντίδρασή του στην εκτεταμένη νοθεία του πρώτου γύρου: εκείνος ήταν που πίεσε για την διεξαγωγή δεύτερου γύρου, θέτοντας όρους διαφάνειας για να αποφευχθεί η επανάληψη του ίδιου αποτελέσματος, ενώ παραιτήθηκε όταν οι όροι αυτοί δεν ικανοποιήθηκαν. Αυτή του η στάση ενίσχυσε κατά πολύ το κύρος του. Απομένει να δούμε πως θα χρησιμοποιήσει αυτή τη νέα του δύναμη.
- **Την 1η Δεκεμβρίου αναμένεται να τεθεί σε ισχύ η Συνθήκη της Λισσαβόνας, που επικυρώθηκε πλέον και από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Είναι νωρίς, ωστόσο, να μιλάμε για άρση όλων των εμποδίων, καθώς η Τσεχία φαίνεται να έχει παραχωρήσει τη συγκατάθεσή της υπό όρους. Μετά το πολυπόθητο «ναι» της Ιρλανδίας στο δεύτερο δημοψήφισμα που έγινε με αντικείμενο την αποδοχή της συνθήκης, η Τσεχία απέμεινε ο μόνος αντιρρησίας της Λισσαβόνας. Η επικύρωση της Συνθήκης εκ μέρους της στις 3 Νοεμβρίου φάνηκε να θέτει τέρμα στην αγωνία της ΕΕ, που έβλεπε την**

θέση σε ισχύ της Συνθήκης να μετατίθεται συνεχώς στο ακαθόριστο μέλλον. Παρ' όλα αυτά, η αβεβαιότητα όσον αφορά στην ημερομηνία εφαρμογής παραμένει. Τα προβλήματα και οι επιφυλάξεις προέρχονται τόσο από ισχυρές ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Βρετανία και η Γαλλία όσο και από την ίδια την Τσεχία. Η τελευταία απειλεί μέχρι και με αποχώρηση από την ΕΕ, εάν δεν ικανοποιηθεί το αίτημα για αποκατάσταση της παραχωρηθείσας κυριαρχίας, που σκοπεύει να εκφράσει ο πρόεδρος της, Vaclav Klaus, μετά την θέση της συνθήκης σε ισχύ. Ωστόσο, μια τέτοια εξέλιξη δεν είναι απροσδόκητη, καθώς είναι γνωστό πως ο Klaus δίσταζε να υπογράψει την συνθήκη, παρ' όλο που είχε επικυρωθεί από την τσεχική βουλή ήδη από τον Μάρτιο του 2009, λόγω έντονης ανησυχίας για θέματα κυριαρχίας.

- **Έληξε στις 2 Νοεμβρίου η προθεσμία για την προκήρυξη υποψηφίων για τις επερχόμενες προεδρικές εκλογές στην Αμπχαζία.** Στις 12 Δεκεμβρίου θα είναι η τέταρτη φορά που οι πολίτες θα κληθούν να αναδείξουν τον ανώτατο πολιτικό άρχοντα της αποσχισθείσας επαρχίας, καθώς οι πρώτες ελεύθερες εκλογές έλαβαν χώρα μόλις το 1994, μετά το τέλος του πολέμου Γεωργίας-Αμπχαζίας και την ανακήρυξη ανεξαρτησίας εκ μέρους της τελευταίας. Όπως συνέβη στο παρελθόν, έτσι και οι τωρινές εκλογές θα αποτελέσουν σημαντικό μεταβατικό σημείο για την πολιτική ιστορία της περιοχής. Συγκεκριμένα, στις θετικές εξελίξεις που κατακτήθηκαν μέσα από την εμπειρία των προηγούμενων εκλογών ανήκουν: η μετάβαση από το σοβιετικό μοντέλο σε μια προεδρική δημοκρατία (1994), η πρώτη διεξαγωγή των εκλογών σε εθνικό επίπεδο (1999) και, τέλος, ο σκληρός ανταγωνισμός των εκλογών του 2004, που ανταποκρίνεται πολύ περισσότερο στα δημοκρατικά ιδεώδη από τον μονοδιάστατο χαρακτήρα των εκλογών του 1999, όπου μοναδικός υποψήφιος ήταν ο Vladislav Ardzinba. Το διαφοροποιητικό χαρακτηριστικό των φετιμών εκλογών έγκειται κυρίως στην ανάγκη λεπτών χειρισμών των σχέσεων Αμπχαζίας-Ρωσίας, καθώς πρόκειται για τις πρώτες προεδρικές εκλογές μετά την αναγνώριση της Αμπχαζίας από τη Ρωσία το 2008, που έδωσε νέα ορμή στη διαδικασία αναγνώρισης της αμφισβητούμενης αυτής περιοχής. Είναι σημαντικό η Αμπχαζία να προχωρήσει στις διμερείς της σχέσεις με τη Μόσχα με μεγάλη περίσκεψη, ώστε να μην καταλήξει να αντικαταστήσει την Γεωργία με μια άλλη δεσποτική δύναμη.
- **Ο ΟΗΕ αποφάσισε να αποσύρει προσωπικό από το Αφγανιστάν εν όψει και νέων απειλών από τους Ταλιμπάν.** Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών ανακάλεσε μεγάλο μέρος των εργαζομένων του από τις περιοχές υψηλού κίνδυνου του Αφγανιστάν μετά τη δολοφονία πέντε υπάλληλων του σε ξενώνα του ΟΗΕ την προηγούμενη εβδομάδα από ενόπλους Ταλιμπάν. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι 600 από τους 1.100 εργαζόμενους θα μετακινηθούν μέσα στις επόμενες ημέρες είτε προς ασφαλέστερες και καλύτερα φρουρούμενες περιοχές είτε και εκτός της χώρας. Ο ΟΗΕ κάνει

λόγο για περαιτέρω δυσκολίες στη διανομή ανθρωπιστικής βοήθειας λόγω του αυξανόμενου κινδύνου στην περιοχή.

- **Σε κλείσιμο των συνόρων με την Ουκρανία προχώρα η Σλοβακία** μετά και την τελευταία έξαρση της γρίπης H1N1 στην πρώτη. Η χώρα αντιμετωπίζει μια από τις χειρότερες πανδημίες στην ιστορία της και μέχρι τώρα μετρά πάνω από εκατό νεκρούς και πάνω από εβδομήντα χιλιάδες ανθρώπους που έχουν μολυνθεί ενώ σοβαρό πλήγμα έχει δεχτεί και η ήδη κακή οικονομική της κατάσταση. Ενδεικτικό του πανικού που επικρατεί είναι η απαγόρευση όλων των δημοσίων συγκεντρώσεων, συμπεριλαμβανομένων και των προεκλογικών ενώ θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι οι εκλογές που είχαν προγραμματιστεί για την 17η Ιανουαρίου θα αναβληθούν για το Μάιο. Η Σλοβακία τονίζει ότι το μέτρο είναι προσωρινό και είναι προς το συμφέρον της ευρωπαϊκής κοινότητας.

Άμυνα και Ασφάλεια

- **Η Εσθονία έχει αποστείλει νέα στρατεύματα στο Αφγανιστάν** στα πλαίσια της εναλλαγής της σύνθεσης της δύναμής της στη χώρα αυτή, όπως ανακοινώθηκε από το εσθονικό υπουργείο Άμυνας στις 7 Νοεμβρίου. Η δύναμη της Εσθονίας στο Αφγανιστάν αποτελείται από 300 άνδρες, οι οποίοι τελούν υπό βρετανική διοίκηση και βρίσκονται τοποθετημένοι στην επαρχία Helmand, στο νότιο Αφγανιστάν. Από το 2003, οπότε και απεστάλη η εσθονική δύναμη, μετρά 6 νεκρούς και 30 τραυματίες από τις επιχειρήσεις εναντίον των Ταλιμπάν.
- **Πολεμικό αεροσκάφος Tu-142 του ρωσικού στόλου του Ειρηνικού κατέπεσε** στις 6 Νοεμβρίου στο θαλάσσιο στενό ανάμεσα στην ασιατική ακτή και στη νήσο Σαχαλίνα. Στο αεροσκάφος επέβαιναν τα 11 άτομα του πληρώματος και πραγματοποιούσαν εκπαιδευτική πτήση στην ευρύτερη περιοχή. Σύμφωνα με τα πρώτα στοιχεία η πτώση του αεροσκάφους οφείλεται σε μηχανική βλάβη. Τα συντρίμια της ατράκτου εντοπίστηκαν στη θάλασσα δύο μέρες μετά, ενώ οι έρευνες για τον εντοπισμό των μελών του πληρώματος συνεχίζονται, αν και υπάρχουν μικρές πιθανότητες να βρίσκονται ακόμη στη ζωή.
- **Γαλλικό αμφίβιο καταδρομικό σκάφος τύπου Mistral θα πραγματοποιήσει επίσημη επίσκεψη στην Αγία Πετρούπολη** στις 23 Νοεμβρίου, όπως ανακοινώθηκε στις 5 Νοεμβρίου από υψηλόβαθμο αξιωματικό του ρωσικού ναυτικού. Σύμφωνα με πληροφορίες, το ρωσικό ναυτικό προσανατολίζεται στην αγορά ενός παρόμοιου σκάφους (αξίας 400-500 εκατομμυρίων ευρώ) από τη γαλλική κυβέρνηση και στην παραγωγή ακόμη τεσσάρων κατόπιν σχετικής αδειάς.

- **Η Ρωσία δηλώνει έτοιμη να διαθέσει τα ελικόπτερα της στο NATO για τον πόλεμο στο Αφγανιστάν με εμπορικούς όρους**, όπως ανέφερε την περασμένη εβδομάδα στις Βρυξέλες ο γενικός διευθυντής της κρατικής εταιρίας Russian Technology, Dmitry Shugayev, σε συνάντηση που είχε με αξιωματούχους του NATO. Η βοήθεια αυτή θα είναι ιδιαίτερα σημαντική για τις νατοϊκές δυνάμεις, δεδομένων των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν με τη συνεχή ρήψη των ελικοπτέρων και την συνεχή ανάγκη για αντικατάστασή τους. Αυτή τη στιγμή οι χώρες της Ανατολικής Ευρώπης έχουν στη διάθεσή τους περίπου 400 ελικόπτερα «made in Russia», τα οποία στην πλειοψηφία τους προορίζονται για το Αφγανιστάν. Η χρήση αυτών των ελικοπτέρων θα είναι θετική τόσο για τους Ρώσους όσο και για τους δυτικούς, δεδομένου και του χαμηλού κόστους κατασκευής τους καθώς και της ανθεκτικότητά τους σε σύγκριση με αυτά των νατοϊκών χωρών.

Οικονομία

- **Νέο ρεκόρ παραγωγής πετρελαίου κατέγραψε η Ρωσία τον Οκτώβριο**, καθώς η ημερήσια παραγωγή διαμορφώθηκε στα 10,04 εκατ. βαρέλια, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το υπουργείο ενέργειας της Ρωσίας. Με αυτή την παραγωγή, η Ρωσία υποσκέλισε την Σαουδική Αραβία από την πρώτη θέση των πετρελαιοπαραγωγών χωρών. Η Σαουδική Αραβία, η οποία διαθέτει τα μεγαλύτερα πετρελαϊκά αποθέματα στον κόσμο, περιόρισε την παραγωγή της για να συμβαδίζει με τους στόχους του Οργανισμού Πετρελαιοπαραγωγών Χωρών (ΟΠΕΚ).
- **Το υπουργείο οικονομικών της Ουκρανίας ανακοίνωσε πως ο πληθωρισμός της χώρας σημείωσε εντυπωσιακή άνοδο**, φτάνοντας στο 10,1%. Οι πληθωριστικές πιέσεις οφείλονται κυρίως στις τεράστιες εισαγωγές φυσικού αερίου από τη Ρωσία αλλά και στην απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας να αυξήσει τα συναλλαγματικά αποθέματα αγοράζοντας 5 δις δολάρια μέσω της έκδοσης περισσότερο από 25 δις ουκρανικών γκρίβνα σε σύντομο, μάλιστα, χρονικό διάστημα.
- **Στην έκδοση και διάθεση ομολόγων ύψους 400 εκατ. ευρώ στην εσωτερική αγορά προχώρησε το υπουργείο οικονομικών της Ρουμανίας** με σκοπό να ενισχυθεί το επίπεδο της ρευστότητας στην οικονομία της χώρας. Τα ομόλογα αυτά θα έχουν περίοδο ωρίμανσης 3 χρόνια, ενώ αξίζει να σημειωθεί πως πρόκειται για την δεύτερη φορά που η Ρουμανία εκδίδει ομόλογα για το 2009.
- **Σύμφωνα με ανακοινωθέν που εκδόθηκε στο τέλος της Συνόδου οι υπουργοί Οικονομικών των χωρών της G20 που συνεδρίασαν στο Σεντ 'Αντριους στη Σκωτία την περασμένη εβδομάδα συμφώνησαν να συνεχίσουν την πολιτική υποστήριξης της οικονομίας, όσο η παγκόσμια**

ανάκαμψη δεν έχει εξασφαλιστεί. Παράλληλα όρισαν ένα χρονοδιάγραμμα μέσα στο οποίο θα πρέπει κάθε χώρα να έχει ρυθμίσει το δικό της πλαίσιο εργασίας στο θέμα της οικονομίας με τη βοήθεια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) η οποία ορίστηκε για τον Απρίλιο. Επιπλέον, θα πρέπει να έχουν «αναπτύξει ένα σύνολο επιλογών όσον αφορά την οικονομική πολιτική», τις οποίες θα παρουσιάσουν στην προσεχή σύνοδο κορυφής της G20 στον Καναδά, τον Ιούνιο του 2010, ενώ νέες αμοιβαίες αξιολογήσεις θα γίνουν το Νοέμβριο, με την ευκαιρία της δεύτερης συνόδου κορυφής που θα πραγματοποιηθεί στη Νότια Κορέα.

Ενέργεια

- **«Τίποτα το ανησυχητικό», δήλωσαν ότι ανακάλυψαν οι επιθεωρητές της Διεθνούς Υπηρεσίας Ατομικής Ενέργειας (ΙΑΕΑ) στις υπό κατασκευή εγκαταστάσεις του νέου κέντρου εμπλουτισμού ουρανίου του Ιράν κοντά στην ιερή πόλη Κομ.** Σύμφωνα με τις δηλώσεις του γενικού διευθυντή του οργανισμού, Mohamed El Baradei, η ιδέα των Ιρανών ήταν να το χρησιμοποιήσουν ως ένα υπόγειο μούνκερ για να προστατευτούν οι εγκαταστάσεις τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τέσσερις επιθεωρητές είχαν μεταβεί στο Ιράν στο τέλος του Οκτωβρίου, ένα μόλις μήνα μετά την αποκάλυψη της ύπαρξης της μονάδας από την Τεχεράνη, με στόχο να ελέγξουν για την ύπαρξη πυρηνικών υλικών και να συζητήσουν για τον ρόλο που έχει το εργοστάσιο στο πυρηνικό πρόγραμμα της χώρας.
Μπαίνει και η Σλοβενία στο σχέδιο για τον αγωγό South Stream. Σύμφωνα με σλοβένικη εφημερίδα, Μόσχα και Λιουμπλιάνα έχουν συμφωνήσει ο αγωγός να διέλθει και από την Σλοβενία. Η συμφωνία δεν έχει ακόμα υπογραφεί αλλά σε συνέντευξή του στην εφημερίδα Dnevnik, μέλος του υπουργείου οικονομικών της χώρας δήλωσε ότι η υπογραφή είναι πιθανό να λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Σλοβένου πρωθυπουργού, Borut Pahor, στη Μόσχα. Ο Borut Pahor θα επισκεφτεί τη Μόσχα για να συνομιλήσει με τον ομόλογό του, Vladimir Putin, στις 14 Νοεμβρίου. Παρότι οι διαπραγματεύσεις ήταν δύσκολες για τον Σλοβένο Υπουργό Οικονομικών, Matej Lahovnik, και υπάρχουν ακόμα κάποια ζητήματα που δεν έχουν διευθετηθεί, όπως φορολογία και ασφάλεια των ρωσικών επενδύσεων, η συμφωνία είναι για κάποιους τελειωμένη υπόθεση. Ο Putin και ο Pahor είχαν συναντηθεί και τον Σεπτέμβρη με σκοπό να επισπεύσουν τις διαπραγματεύσεις.
- **Ένα βήμα πιο κοντά στο κλείσιμο της συμφωνίας για τον αγωγό Nord Stream βρίσκεται η Ρωσία.** Πρώτη η Δανία παραχώρησε τη συγκατάθεσή της για την διέλευση του αγωγού από τα χωρικά ύδατα και την αποκλειστική

οικονομική της ζώνη τον περασμένο μήνα. Στις 5 Νοεμβρίου άλλες δύο Σκανδιναβικές χώρες, Σουηδία και Φινλανδία, ενέκριναν και αυτές την διέλευση του αγωγού από τα χωρικά τους ύδατα. Με τις επιφυλάξεις της Σουηδίας, που είχαν να κάνουν κυρίως με την περιβαλλοντική πλευρά του ζητήματος, καθώς η προστασία του οικοσυστήματος της Βαλτικής είναι μεγάλης σημασίας για τις Βόρειες χώρες, να έχουν υπερνικηθεί έπειτα από περιβαλλοντική ανάλυση κόστους 100 εκατομμυρίων ευρώ και διάρκειας 23 μηνών, απομένει μόνο μία ακόμη έγκριση από την μεριά των Φινλανδών (σύμφωνα με τους νόμους τους χρειάζεται διπλή έγκριση) και η τυπική συμφωνία της Ρωσίας και της Γερμανίας μέχρι το τέλος του έτους. Με τα πιο σημαντικά εμπόδια στο δρόμο του Nord Stream να έχουν υπερνικηθεί φαίνεται πως η κατασκευή του αγωγού θα ξεκινήσει σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό τον Απρίλιο του 2010.

- Ένα νέο Συμβούλιο Ενέργειας ΕΕ –ΗΠΑ ίδρυσαν στην Ουάσιγκτον οι Επίτροποι της ΕΕ, Andris Piebalgs Benita Ferrero- Waldner, Janez Potočnik σε συμφωνία με την Υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ, Hillary Clinton και τον Αμερικανό Υπουργό Ενέργειας, Steven Chu . Το Συμβούλιο Ενέργειας θα συμβάλλει στην προώθηση της συνεργασίας των δύο πλευρών, μέσα σε ένα πλαίσιο διευρυμένου και ενισχυμένου Διατλαντικού Διαλόγου για στρατηγικής σημασίας ενεργειακά ζητήματα, όπως για παράδειγμα αυτό της ασφάλειας στον εφοδιασμό ενέργειας, και η προώθηση της επιστημονικής συνεργασίας στον τομέα των ενεργειακών τεχνολογιών. Το Συμβούλιο θα συνεδριάζει κάθε χρόνο, εναλλάξ στις ΗΠΑ και την ΕΕ, και θα υποβάλλει έκθεση στη Σύνοδο Κορυφής ΕΕ – ΗΠΑ.
- Συμφωνία εκμετάλλευσης του κοιτάσματος Rumaila στο Ιράκ υπέγραψε στις 3 Οκτωβρίου η κοινοπραξία της BP με την κρατική CNPC της Κίνας. Πρόκειται για το πρώτο συμβόλαιο που υπογράφεται στο Ιράκ μετά την αμερικανική εισβολή του 2003, ενώ μετά την αποτυχημένη απόπειρα δημοπράτησης του φετινού καλοκαιριού η μοναδική συμφωνία που προέκυψε ήταν για το συγκεκριμένο κοιτάσμα. Η ιρακινή κυβέρνηση τώρα σχεδιάζει να προχωρήσει σε νέο γύρο δημοπρασιών για τα υπόλοιπα κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου που βρίσκονται στο έδαφος του Ιράκ. Στόχος της είναι να ανέβει και πάλι η χώρα στις πρώτες θέσεις των παραγωγών πετρελαίου παγκοσμίως, από την ενδέκατη που βρίσκεται σήμερα. Το κοιτάσμα Rumaila διαθέτει αποθέματα που ανέρχονται σε 17 δις βαρέλια αργού, ενώ αποτελεί την κινητήριου δύναμη της ιρακινής παραγωγής, καθώς συμμετέχει σχεδόν στο 50% αυτής. Το σύνολο της παραγωγής αγγίζει τα 2,5 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Με τη δραστηριοποίηση της BP και της CNPC το ποσό αυτό αναμένεται να φτάσει τα 2,85 εκατ. βαρέλια.
- Ελβετία και Τουρκία υπέγραψαν ενεργειακή συμφωνία για την επίτευξη στενότερης συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

(ΑΠΕ). Η συμφωνία υπεγράφη στα πλαίσια του ελβετοτουρκικού οικονομικού φόρουμ και της διεθνούς έκθεσης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας Renex 09 που πραγματοποιήθηκε μεταξύ 5 με 8 Νοεμβρίου στην Κωνσταντινούπολη και πέρα από την επίτευξη συνεργατικών σχέσεων στον τομέα των ΑΠΕ προβλέπει επίσης την προώθηση στενότερων συνεργατικών δομών στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας, της κατασκευής και επέκτασης των ηλεκτρικών υποδομών (διανομής και παροχής) ηλεκτρισμού στην Τουρκία καθώς και της συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων.

Περιβάλλον

- **Ο Ρώσος Πρωθυπουργός Vladimir Putin δηλώνει έτοιμος να υπογράψει υπό προϋποθέσεις στην Κοπεγχάγη το νέο κοινό δεσμευτικό κείμενο για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.** Στις 2 Νοεμβρίου ο Ρώσος Πρωθυπουργός δήλωσε πως η Ρωσία θα συμμετέχει ενεργά στην επικείμενη Συνδιάσκεψη των Η.Ε. για την Κλιματική Αλλαγή που θα πραγματοποιηθεί τον προσεχή Δεκέμβριο στην Κοπεγχάγη, αρκεί να πληρούνται δύο βασικές προϋποθέσεις όσον αφορά το παραγόμενο κείμενο-συμφωνία αυτής. Όπως τόνισε ο Putin, η όποια νέα συμφωνία προκύψει από την Κοπεγχάγη προς αντικατάσταση του Πρωτοκόλλου του Κιότο (που λήγει το 2012) θα υποστηριχθεί από την Ρωσία, μόνο και εφόσον, πρώτον, όλες οι συμμετέχουσες στην Συνδιάσκεψη χώρες την υπογράψουν, χωρίς να υπάρχει καμία εξαίρεση (σαφή αναφορά στην στάση που κράτησαν οι ΗΠΑ στην περίπτωση του Κιότο που ενώ το υπέγραψαν δεν το επικύρωσαν ποτέ) και δεύτερον, η νέα Συμφωνία να λαμβάνει πλήρη υπόψη την φέρουσα ικανότητα των ρωσικών δασών να απορροφούν τις εκπομπές από ορυκτές πηγές, ζήτημα για το οποίο δεν υπήρχε επαρκής μέριμνα στο Πρωτόκολλο του Κιότο.